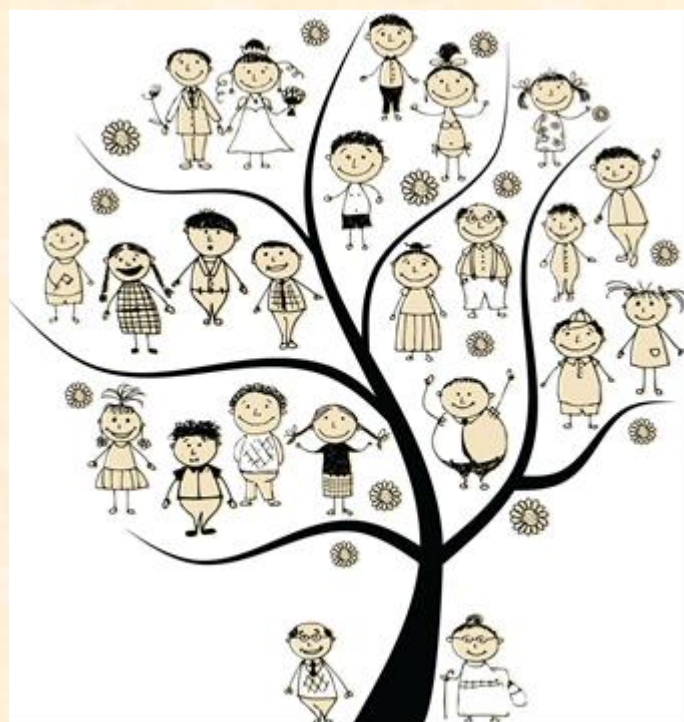

יש שתי מתנות שאנחנו צריכים לתת לילדינו; אחד זה שורשים והדבר הנוסף הוא כנפיים'

(ויליאם הודינג קרטור)

חוברת הנחיה לתלמידי כיתות ז'
להכנת עבודת שורשים

בני/בנות מצווה – חקר השורשים

תלמידים והורים יקרים,

כיתה ז' היא שנת התבגרות בה בנות רבות חגגו את אירוע בת המצווה והבנים בהכנות לקראת בר המצווה. במסגרת זו נעסוק בפעילויות הנוגעות בחקר המשפחה והאני האישי, אשר יהוו בסיס לכתיבת עבודת השורשים. מהי עבודת השורשים?

עבודת השורשים מהווה תיעוד של קורות משפחתכם, שכן "אדם בלי עבר, אין לו עתיד".

עבודה זו היא משימה ייחודית, המכוונת את התלמידים להקדיש מחשבה למקומם בשרשרת הדורות של עם ישראל בכלל ושל משפחתכם בפרט.

בתהליך העבודה התלמידים ילמדו לכתוב עבודה רצינית המורכבת מפרקים וכוללת תמונות אישיות באמצעות תוכנת ה-word או ה-docx שהיא תוכנה המקבילה לword והיא חלק מכלי ה-gogol של המייל הארגוני.

הם ילמדו לחפש נתונים אישיים וחשובים באינטרנט ולשלבם בעבודה.

אתם ההורים מוזמנים ללוות את התהליך מקרוב: להתעניין, להנחות ולספק מידע חשוב לילדיכם.

עבודה זו שונה ומיוחדת, שכן בני המשפחה הם הספרים.

הסיפורים, החוויות והתמונות יוצרים ביחד אלבום משפחתי המספר את ההיסטוריה של משפחתכם

שילווה אתכם בעתיד.

כתיבת עבודת השורשים יכולה להיות חוויה משפחתית מעשירה ומקרבת שמחזקת את הקשר בין בני המשפחה ובוודאי תהווה נכס משפחתי לדורות הבאים.

חוברת זו תנחה אתכם ומהווה את הבסיס לכתיבת הנושאים בהתאם לפרקים הנדרשים בעבודה.

את ההדרכה המעמיקה יקבלו התלמידים אחת לשבועיים במסגרת שיעור כישורי חיים עם המחנך/כת.

אנו בטוחים שבתהליך העבודה, תגלו הרבה דברים שלא ידעתם אותם קודם ותתוודעו בצורה עמוקה יותר אל המורשת והמסורות השונות שהתפתחו במשפחתכם וכיצד אלו באים לידי ביטוי בהיסטוריה של מדינת ישראל.

**"עם שאינו יודע את עברו, ההווה שלו דל ועתידו לוט בערפלי"
יגאל אלון**

עבודה נעימה

ויויאן – רכזת השכבה

וצוות מחנכי שכבה ז'

מבנה העבודה

עמוד שער:

יצוין שם העבודה : עבודת שורשים

תאריך הגשה : חודש ושנה לועזית

שם בית הספר

שם מלא של התלמיד + תמונה אישית

השער הוא אישי ויעוצב על פי טעמכם. ניתן לשלב שיר או קטע ספרותי או קטע שחיברתם לבד. (ציטוטים לדוגמה: "זה התחיל בשני הורים עליזים וצעירים", "שורשים דרכי אבות", "כאן נולדתי...", "אלו הם חיי", "לכל איש יש שם שנתנו לו אביו ואמו").

תוכן עניינים:

שם הפרק / תת נושא ומספר עמוד

הקדמה – מבוא

המבוא מהווה פתיחה לעבודה, ולכן יש צורך לתת לקורא מושג על העבודה כולה.

ניתן להתייחס בחלק זה לנקודות הבאות:

במה עוסקת העבודה, מדוע הנושא מעניין אתכם, מה הייתם מצפים ללמוד מהעבודה?

ניתן לכתוב הקדשה לאדם מסוים

מהם הדרכים שבהם נקטתם באיסוף לליקוט מידע אודות בני המשפחה? (ראיונות, שאלונים, סיורים וכדומה)

גוף העבודה: (פרקי העבודה)

פרק א': "והילד הזה הוא אני"

פרק ב': "המשפחה שלי"

פרק ג': "ארץ המוצא" – מאין באה משפחתי"

פרק ד': "משפחתי ומסורת בישראל"

פרק ה': "חפצים מספרים"

פרק ו' "אירוע משמעותי בחיי"

בכל פרק יש לצרף במקומות המתאימים, תמונות, מסמכים ישנים, הזמנות, כרטיסי ברכה, ועוד.

סיכום

ביבליוגרפיה

מקורות בהן נעזרתי בזמן כתיבת העבודה (כולל אתרי אינטרנט)

הערה: רשימת הפרקים ותוכנם מהווים בסיס ליצירת עבודת השורשים. במידה ואין מידע, או הפרק אינו

רלוונטי בנסיבות המשפחתיות התייעץ עם המחנך/כת

פרק ראשון – "והילד הזה הוא אני"

פרק זה עוסק בהצגה של עצמי ובקורות חיי.

בפרק זה שלושה חלקים:

חלק ראשון: תעודת זהות

השם שלי: פירוש השם, משמעות השם, מי בחר אותי? מדוע דווקא השם הזה נבחר? על שם מי ועל שם

מה נבחר השם שלך? האם היו שמות אחרים אפשריים ואם כן מהם? האם הוא שם עברי או לועזי?

כיצד הגיבו בני המשפחה למשמע השם? האם יש לך שם נוסף? האם יש לך כינוי? מה משמעו של הכינוי?

האם יש סיפור סביב שמך? האם שמך מתאים לך?

משפחתי: שמות ההורים והאחים

אירועים ותאריכים: תאריך הלידה שלי עברי ולועזי, אירועים חשובים בחיי-ציון של שם האירוע ותאריך ללא

פירוט (הפעם הראשונה בגן, כיתה א', הולדת אחי, בר/בת מצווה. פירוט האירועים יהיו בחלק של קורות חיי).

פרטים מזהים: המראה שלי, מה מאפיין אותי

שעות הפנאי: מהם התחביבים שלי? מתי התחלתי לעסוק בתחביב? מה הסיבה? האם יש תחרויות? כיצד

זה תורם לי? תנועות נוער, דברים שאני אוהב לעשות.

חלק שני: קורות חיי

הלידה שלי: באיזה חודש נולדתי? ביה"ח שנולדתי? מי נכח בלידה שלי? חוויות שההורים זוכרים מהלידה

שלי? משקל וגובה בלידה.

השנים הראשונות: הגדילה וההתפתחות שלי, מתי יצאה שן ראשונה, מתי התחלתי לזחול? מתי התחלתי

ללכת? שיר שאהבתי, סיפור שאהבתי, משחק שאהבתי, דמות שאהבתי, סיפורים מיוחדים עליי.

תקופת הגן: מתי הלכתי פעם ראשונה לגן, מה זכור לי מתקופת הגן? חברים מהגן

תקופת ביה"ס וחיבת הביניים: היום הראשון בכיתה א', מורה שהשפיע עלי, מה הכי אהבתי, חברים

וחברות.

חלק שלישי:

בחרו משימה אחת מתוך הרשימה:

1. שיר עלי – שיר שיתאר מי אני

2. קולאז' שלי – אוסף תמונות שמייצגות אותי

3. החלום שלי – חלום שחשוב לי להגשים, למה? כיצד אעשה את זה?

4. העתיד שלי – במה הייתי רוצה לעסוק? מה חשוב שיהיה לי?

5. ארגז הכלים שלי – איזה ערכים חשובים לי ולמה?

פרק שני – "המשפחה שלי"

פרק זה יוקדש להכרות עם בני המשפחה.

במעגל הראשון: המשפחה המצומצמת: הורים אחים ואחיות.

במשפחות בהם קיים הורה אחד בלבד, ניתן לכתוב על דוד/ה קרוב/ה.

במעגל השני: המשפחה המורחבת: סבא וסבתא מצד שני ההורים (אין צורך לפרט על כל המשפחה

המורחבת כלומר דודים, דודות ובני דודים. מי שרוצה להרחיב, מוזמן לעשות זאת)

לכל אחד מבני המשפחה יש לערוך:

1. **תעודת זהות קצרה בתיבת טקסט:** שם, גיל, תאריך לידה, מקום לידה, שמות ההורים, עיסוק

2. **קורות חיים:** כתיבת סיפור קורות החיים על פי סדר ההתרחשות מהלידה ועד היום.

הלידה: תיאור זמן ומקום הלידה, ארץ המוצא, המשפחה (שמות ההורים אחים ואחיות). אם לא

נולדו בארץ יש צורך לספר את סיפור העלייה והקליטה בארץ.

הבית: תיאור הבית והתנאים, יחסי הורים ילדים, מנהגים מיוחדים, חגיגות משפחתיות, חגים ושבתות.

תקופת הילדות: זיכרונות וסיפורים מיוחדים, משחקים תעלולים, תחביבים אוספים.

תקופת הנעורים: החיים בשכונה, החברים, תקופת ביה"ס, אהבות ראשונות, בילוי שעות פנאי, תנועות

נוער.

צבא: היכן שרתו? באיזה בסיס? זיכרונות

הכרות ונישואים: סיפור ההכרות, הפגישה הראשונה, הצעת הנישואים, זיכרונות מהחתונה, ירח דבש,

הבית הראשון שלהם ביחד.

בכדי לאסוף את המידע רצוי לראיין כל אחד מבני המשפחה (רצוי להקליט את הריאיון ואז לכתוב, כך

יש שטף בדיבור ולא ריאיון בקצב הכתבה).

פרק רביעי – "משפחתי ומסורת ישראל"

בפרק זה יש תיאור של מנהגים משפחתיים מסורתיים המקובלים במשפחתכם המצומצמת והמורחבת במהלך שבתות, חגים ואירועים. ספרו כיצד אתם נוהגים לחגוג ימי הולדת, כיצד מקבלים במשפחתכם את השבת וחגי ישראל. כמו כן, יש לפרט מתכון מסורתי חגיגי משפחתי, המקובל בשולחן השבת/חג (רצוי לצרף גם תמונה).

פרק חמישי – "חפצים מספרים"

עליכם למצוא מזכרת משפחתית שנשמרה במשפחה מספר דורות ושיש לה קשר לתולדות המשפחה. הכוונה היא לחפצים כגון: פריט לבוש, תשמיש קדושה, תכשיט, מדליה, סיכה, רהיט, כלי, מסמך, תעודות, דרכונים, אישורי כניסה לארץ, מסמכי עליה וכו'. עליכם לחקור את החפץ ולכתוב את סיפורו.

חלק ראשון: תעודת זהות לחפץ או המסמך

שם החפץ, באיזה שנה הוא נוצר? החומרים מהם עשוי, למה החפץ משמש ועוד.

חלק שני: תיאור החפץ או המסמך

כיצד החפץ נראה. יש לצרף תמונה של החפץ.

חלק שלישי: מסע בעקבות החפץ

את מי החפץ שירת? האם יש סימני זיהוי אישיים/ משפחתיים בחפץ? כיצד החפץ החל לעבוד בירושה במשפחה? איזה משמעות יש לחפץ עבור המשפחה? כיצד הגיע החפץ למשפחה? האם יש אירוע היסטורי שקשור לחפץ? מה משמעות החפץ עבורכם?

פרק שישי – "אירוע משמעותי בחיי או בחיי משפחתי לדורותיה"

הנכם צריכים לחשוב על אירוע משמעותי בחייכם שהשפיע מאוד על חייכם. האירוע יכול להיות שמח או עצוב ולהיות מספיק משמעותי עד כדי כך שאתם מרגישים שהשפיע על חייכם. דוגמאות לאירועים: מעבר דירה/מדינה, לידה של אח קטן, מוות של קרוב משפחה, קבלה לקבוצה מיוחדת (נבחרת כדורסל, להקה), חגיגת בת/בר מצווה, חתונה של אחים גדולים, או מעשים בקהילה (התנדבות).
דוגמאות לפתיח לפרק : בחיי היו מספר אירועים משמעותיים, אך ברצוני לספר על אחד מהם, שהיה משמעותי במיוחד והוא...

פרק שביעי – "אני וארצי"

בחר אתר מיוחד בו בקרת בארץ ישראל: הצג חומר רקע על האתר, ספר ותאר חוויותיך מהביקור במקום, המלץ על המקום וצרף תמונות ומפה מ- google maps.

סיכום

הסיכום מהווה נקודת סיום לעבודה, ונכתב בסופה. בו יש לסכם את תהליך העבודה והחוויות הנצברות במהלכה.

ניתן להתייחס לנקודות הבאות: מה העבודה תרמה לך באופן אישי, מה הרגשתי בזמן איסוף המידע, מה ריגש אותי בתהליך? מה אני לוקח לחיים? חוות דעת המשפחה על האלבום, שיתוף הפעולה של בני המשפחה, קשיים שבהם נתקלתם, ורגעים נעימים שחוויתם בתהליך העבודה.

קריטריונים לבדיקת עבודת שורשים:

תוכן: מידת הפירוט, מידת התייעוד הנלווה: תמונות, מסמכים, מכתבים ועוד.
מבנה: עריכת העבודה על פי עבודה אקדמאית: שער, תוכן עניינים, מבוא, גוף העבודה, סיכום, ביבליוגרפיה.
עיצוב: עיצוב הכריכה, אסתטיקה כללית, כותרות ברורות, ארגון אילן היוחסין, הסבר לכל תמונה.

תאריך הגשת העבודה:

עד סוף חודש אפריל 2020

*צבוקה נצימה!
 מחנכי שכה ל'*

נספחים:

שאלות לפרק: " הילד הזה הוא אני "

1. מתי נולדתי? והיכן?
2. איך הייתה הלידה שלי? מי נכח בלידה?
3. מי ראה אותי ראשון מבני המשפחה?
4. איך הרגשת כשראית אותי לראשונה?
5. היכן חגגו את לידתי? (ברית/ה)
6. מי היה הסנדק שלי? כיצד הוא נבחר?
7. איך קיבלו אותי אחיי ואחיותיי?
8. איך בחרו את שמי? אלו שמות נוספים היו אפשריים?
9. מתי התחלתי ללכת?
10. מתי התחלתי לדבר?
11. איזה ילד הייתי?
12. איך הסתדרתי עם אחיי?

שאלות לראיון אבא ואמא

1. מהו תאריך הלידה הלוועזי שלך? מהו תאריך הלידה העברי שלך?
2. היכן נולדת? (שם בית החולים והיכן התגוררו הוריי)
3. מה היה שם המשפחה הקודם שלך? (לפני נישואים, לפי שינוי מסיבה כלשהי)?
4. מה משמעות שם המשפחה שלך ומה מקורו?
5. איזו שפה דברו בבית הוריי?
6. כמה אחים ואחיות יש לך? מתי ואיפה נולדו?
7. היכן התגוררת כשנולדת? איזה מנהגים זכורים לך מתקופת הילדות?
8. מה אהבת לעשות בילדותך? בחטה"ב?
9. באילו בתי ספר למדת? איזה חוויות את/ה זוכר/ת?
10. כיצד חגגת את בר/בת המצווה שלך?
11. האם הלכת לאוניברסיטה?
12. במה את עוסקת כיום?
13. מה היה חלום הילדות שלך? האם הגשמת אותו?
14. היכן שירתת בצבא? ספר/י על אירוע מיוחד מתקופה זו
15. מתי ואיך הכרת את אבא/אמא?
16. מתי החלטתם להתחתן? היכן וכיצד הציע/ה לך נישואין? מתי והיכן התחתנתם? מה לבשת בחתונה? מי השתתף בחתונה?

אל תשכחי/י לבקש מאמא/ אבא תמונות, מסמכים ותעודות הקשורים לחייהם וחיירך.

שאלות לראיון אחים / אחיות

1. היכן נולדת? שם בית החולים והיכן התגוררו הוריך?
2. היכן גדלת? מה אהבת לעשות בילדותך?
3. באילו בתי ספר למדת? מה למדת? האם הלכת לאוניברסיטה?
4. במה את/ה עוסק/ת כיום?
5. מה היה חלום הילדות שלך? האם הגשמת אותו?
6. היכן שרתת בצבא? איזה חוויות זכורות לך מתקופה זו?
7. היכן היית כשנולדת?
8. מי בישר לך שנולדת? מה הרגשת?
9. איך הרגשת כשראית אותי לראשונה? ומה את/ה זוכר/ת מרגע זה?
10. איזה ילד ואח/ות הייתי?
11. מה התחביבים שלך?

שאלות לראיון סבא / סבתא

1. שם, תאריך לידה
2. היכן נולדת? שם בית החולים והיכן התגוררו הוריך?
3. מה משמעותו ומקורו של שם המשפחה שלך?
4. האם שונה שם המשפחה בעבר ומדוע?
5. איזו שפה דברו בבית הוריך?
6. מי היו סבך וסבתך?
7. על אלו בני משפחה נוספים אתה יכול לספר לי? ספר לי על הדורות שקדמו לך
8. כמה אחים ואחיות יש לך? מתי ואיפה נולדו?
9. היכן גדלת?
10. מה אהבת לעשות בילדותך?
11. באילו בתי ספר למדת? מה למדת? האם הלכת לאוניברסיטה?
12. במה אתה עוסק כיום?
13. מה היה חלום הילדות שלך? האם הגשמת אותו?
14. כיצד חגגת את בר/בת המצווה שלך?
15. היכן שרתת בצבא?
16. באלו מלחמות השתתפת ואיזה חלק נטלת?
17. ספר לי על אירוע מיוחד מתקופה זו?
18. מתי ואיך הכרת את סבא / סבתא?
19. מתי החלטתם להתחתן? היכן וכיצד הצעת נישואין?
20. מתי והיכן התחתנתם? מה לבשתם בחתונה? מי השתתף בחתונה?
21. היכן הייתם כשנולדת?
22. מי בישר לכם שנולדת? מה הרגשתם?
23. איך הרגשתם כשראיתם אותי לראשונה? ומה אתה זוכרים מרגע זה?
24. מהם התחביבים שלך?

אל תשכחי לבקש מסבא / סבתא תמונות, מסמכים ותעודות הקשורים לחייהם וחיירך.